

Natura 2000 område nr. 127 Sydfynske Øhav.

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området består af de centrale dele af øhavet fra Thurø i nord til Sydlangeland, Ærø og Marstal Bugt i syd. I alt ca. 450 km². Havområdet i selve øhavet er meget lavvandet med enkelte dybe render og bassiner, Marstal Bugt er en del af den åbne Østersø.

Der er indenfor området 5 beboede småøer (uden fast forbindelse) og ca. 30 større og mindre holme. I kystområderne på Thurø, Langeland og Ærø er der større strandengsarealer og mange lagunesøer (nor), hvoraf dog en større del er inddæmmet og afvandet.

Der er foretaget naturgenopretning af Nørreballe Nor i sammenhæng med Tryggelev Nor samt af områder på sydspidsen af Langeland.

Natura 2000 området ligger indenfor vandplanområderne Det Sydfynske Øhav, Lillebælt og Storebælt.

Vigtigste naturværdier

Havområdet udgøres af meget store arealer af habitattyperne sandbanker, mudder- og sandflader, lavvandede bugter og rev, i alt ca. 370 km² eller 82% af natura 2000 området. I havområdet findes righoldige plante- og dyresamfund, og dette er overvejende fødegrundlaget for øhavets store fuglebestande.

Øhavet er udpeget som levested for i alt 9 arter af trækkende vandfugle og er et af landets vigtigste raste- og overvintringsområder for sangsvane, knopsvane, ederfugl og blishøne.

12 arter af ynglefugle er udpegningsgrundlag. Øhavet er et meget vigtigt levested for rørdrum, rørhøg, klyde, almindelig ryle, splitterne, havterne og dværgterne.

Fremtrædende blandt de naturtyper, som er udpegningsgrundlag, er kystlaguner (nor og strandsøer) samt strandenge, skrænter og typer knyttet til sten- og sandstrandene. De to første udgør i alt mere end 1.000 ha.

Inde i land udmærker området sig ved mange forekomster af mosetyperne rigkær og moser med hvas avneknippe. I skovene findes bøge- og egeskove samt elle- og askeskov.

Endelig kan det fremhæves, at området er et kerneområde for klokkefrø og for flere andre fåtallige paddearter.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er sket markante arealreduktioner i form af afvanding og opdyrkning af naturarealerne flere steder i området.

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod områdets skovnaturtyper, kalkoverdrev, sure overdrev, grå klit, kalkrige skrænter, moser med hvas avneknippe og rigkær.

Havet og kystlagunerne tilføres næringsstoffer og miljøfarlige stoffer fra bl.a. renseanlæg og landbrugsområder, som betyder, at de dybere dele af øhavet ofte rammes af iltsvind, som påvirker bundfaunaen negativt.

Tilgroning med træer, buske og høje urter er en trussel mod områdets rigkær og strandenge. Områdets vigtige bestande af padderne klokkefrø og stor vandsalamander er truet af tilgroning i vandhullerne.

Uhensigtsmæssige vandstandsforhold som følge af inddæmning, afvanding, dræning og grøftning udgør en trussel mod strandengene og rigkærene.

Forstyrrelser fra færdsel og rekreative aktiviteter er i dele af området trusler mod ynglefugle samt rastende og fouragerende havfugle.

Den invasive planteart rynket rose udgør mange steder i øhavet en trussel mod naturtyperne strandenge, grå klit, tørt overdrev, kalkoverdrev og rigkær.

Målsætning

De marine naturtyper får en god vandkvalitet og rig bundvegetation og -fauna, som bl.a. kan sikre fødegrundlaget for de mange fuglearter, der har levested her.

De lysåbne naturtyper samt skovnaturtyperne sikres en god-høj naturtilstand, og forekomsterne gøres mere sammenhængende. Arealet med tørt overdrev, kalkoverdrev, surt overdrev, avneknippemose og rigkær øges og sammenkædes.

Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til høj naturtilstand.

Øhavet sikres som et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for fugle knyttet til kyst, strandeng, lagunesøer og lavvandede havområder, hvor levestederne er tilstrækkeligt store og rummer gode og uforstyrrede fourageringsmuligheder og uforstyrrede ynglesteder med god struktur og hydrologi.

Øhavet udgør et kerneområde for klokkefrø. Det sikres, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for klokkefrø kan danne grundlag for levedygtige bestande.

Indsats

Oversigt over de væsentligste indsats til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			

Sikring af arealer				
Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser	X		X	
Fx færdsel og sejlads				
Forbedring/sikring af levesteder				
Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder	X		X	

Indsatsen vil overvejende dreje sig om sikring af eller genindførsel af lysåbne forhold ved rydning af opvækst og drift (græsning) af naturtyperne og arternes levesteder samt en indsats over for invasive plantearter. For vandafhængige naturtyper og levesteder vil det desuden være afgørende at sikre en forbedret hydrologi.

Små og fragmenterede naturtyper og levesteder for f.eks. klokkefrø skal gøres mere sammenhængende gennem arealudvidelser og sammenkædning af arealer.

Naturtyper og levesteder, som lovligt kan ødelægges, sikres gennem eksisterende lovgivning (f.eks. fiskeri på rev, skovnaturtyper eller engarealer med sen afgræsning).

Der gøres en særlig indsats for truede naturtyper og arter gennem f.eks. udvidelse af naturtypers areal og arters levesteder, og sikring af uforstyrrede levesteder med mindsket prædation.